

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI ASFALTTIASEMIEN YMPÄRISTÖNSUOJELUVAATIMUKSISTA

1 Esityksen pääasiallinen sisältö

Valtioneuvoston asetuksella ehkäistäisiin ja vähennettäisiin asfalttiaseman toiminnasta aiheutuvaa ympäristön pilaantumista sekä yhdenmukaistettaisiin asfalttitoimialan ympäristönsuojeluvaatimuksia. Asetusta sovellettaisiin sekä rekisteröitäviin että ympäristölupaa edellyttäviin asfalttiasemiin. Ympäristöluvan edellyttävään asfalttiasemaan asetusta sovellettaisiin ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena. Asfalttiasema voisi kesäkuun 1 päivästä 2010 alkaen toimia myös rekisteröidyttyään ympäristönsuojelulain mukaisesti ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Rekisteröinnin edellytyksistä säädetään erikseen kesäkuun 1 päivänä 2010 voimaan tulevalla ympäristönsuojelulain muutoksella. Asetus sisältäisi keskeiset lakia täsmentävät säännökset, joita noudattamalla toiminta olisi rekisteri-ilmoituksen nojalla sallittua. Asetuksella vahvistettaisiin yleisesti lupakäytännössä käytettyjä määräyksiä yleisiksi säännöksiksi ja asetettaisiin asfalttitoimialan yleisimmille päästöille raja-arvot sekä tarkkailuvelvoitteita. Samalla korostettaisiin velvollisuutta noudattaa toiminnassa ympäristön kannalta parhaan käytännön periaatetta (BEP) ja käyttää toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikka (BAT).

Asetus on suunniteltu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2010.

2 Ehdotuksen yleisperustelut ja tausta

Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien toimintojen luvanvaraisuus perustuu ympäristönsuojelulain (86/2000, jäljempänä YSL) 28 §:n 1 ja 2 momenttiin. Ympäristöluvalla säännellään toiminnan päästöjen aiheuttamaa pilaantumista. Ympäristöluvanvaraisten toimintojen rungon muodostavat ympäristönsuojeluasetuksen (169/2000, jäljempänä YSA) 1 §:ssä luvanvaraisiksi säädetty toiminnat. Toimialaluettelon lisäksi ympäristölupaa voidaan edellyttää toimintojen aiheuttamien vaikutusten, esimerkiksi naapurisuusvaikutusten, vuoksi.

Suomessa on käytössä pääasiassa kahden tyyppisiä asfalttiasemia; annosasemia ja jatkuvatoimisia asfalttiasemia ja lisäksi näistä johdettuja muunnelmia. Käyttötarkoituksensa mukaan asfalttiasemat jaetaan kiinteisiin ja siirrettäviin asemiin. Käytettävissä tekniikassa tai aseman ympäristövaikutuksilla ei ole juurikaan eroja.

Ympäristölupaa on YSA 1 §:n 7 e) kohdan mukaan edellytetty kiinteältä tai tietyllä alueella sijoitettavalta siirrettävältä asfalttiasemalta, jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää vuodessa. Alle 50 päivää toimivista asfalttiasemista on käytännössä edellytetty tehtäväksi YSL 60 §:n mukainen ilmoitus (jäljempänä meluilmoitus) tilapäisesti erittäin häiritsevää melua aiheuttavana toimintana.

Asfalttiaseman ympäristöluvanvaraisuutta koskevaa säännöstä (YSA 1 § 7 e) on muutettu (1792/2009, jäljempänä muutosasetus) 1. tammikuuta 2010 siirtämällä asfalttiasema omaan alakohtaansa (YSA 1 § 7 f) ja poistamalla asetuksesta sanat "jonka toiminta-aika on vähintään 50 päivää vuodessa". Muutoksen mukaisesti asfalttiasemiin ei enää sovellettu niin sanottua 50 päivän sääntöä, vaan kaikki asfalttiasematoiminta edellytti nyt ympäristölupaa. Tämä muutos oli tarpeen, koska yhdellä toimialalla ei olisi ollut tarkoituksenmukaista ylläpitää kolmen eri hallinnollisen menettelyn järjestelmää. Kolmen menettelyn järjestelmä olisi syntynyt, jos luvanvaraisuutta määrittävää aikarajaa ei olisi poistettu, kun rekisteröintimenettelyn mahdollistava ympäristönsuojelulain muutos (253/2010) ja tämä asetus tulevat voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Muutosasetuksen ja rekisteröinnin mahdollistavien säädösmuutosten (YSL 253/2010 ja tämä asetus) kesäkuun alussa tapahtuvan voimaantulon välille jäi kuitenkin ajanjakso, jolloin asfalttiasematoiminnassa 50 päivän sääntö ei ole ollut käytettävissä. Ei kuitenkaan ollut tarkoituksenmukaista, että tänä väliaikana kaikki asfalttiasematoiminta, myös lyhytkestoinen, olisi edellyttänyt ympäristölupaa. Tästä syystä valtioneuvosto sääti 16.4.2010 asfalttiasemia koskevan, ajallisesti rajoitetun poikkeuksen (valtioneuvoston asetus ympäristönsuojeluasetuksen voimaantulosäännöksen muuttamisesta 248/2010), jonka mukaisesti 50 päivän sääntö ja tarvittaessa myös meluilmoitus ovat olleet mahdollisia myös tammikuun 1 päivän 2010 ja ympäristönsuojelulain muutoksen (253/2010) ja tämän asetuksen voimaantulon välisenä ajanjaksona.

Kesäkuun 1 päivänä 2010 voimaan tulevat muutokset (YSL 253/2010 ja tämä asetus) tarkoittavat, että asfalttiasemat toimivat uuden lainsäädännön mahdollistavan rekisteröinti-ilmoituksen nojalla eli ilmoittamalla toiminnan ympäristönsuojelun tietojärjestelmään (YSL 65§), jos toimintaan ei ympäristönsuojelulaissa (YSL 30 §:n uusi 4 momentti) mainituista syistä tarvittaisi ympäristölupaa. Kesäkuun 2010 alun jälkeen asfalttiasemien toiminnan hallinnollisessa käsittelyssä ei pääsääntöisesti, siirtymäaikaa koskevaa lyhyttä poikkeusta lukuun ottamatta enää sovellettaisi lainkaan meluilmoitusmenettelyä. Poikkeuksen muodostaisivat ne asfalttiasemat, joiden meluilmoitus on ollut viranomaisessa vireillä 1.6.2010.

YSL 30 §:n 4 momentin (253/2010) poikkeukset rekisteröintimenettelyyn ovat asetuksen sisällön kannalta oleellisia. YSL 30 §:n 4 momentin 2 kohdan mukaan ympäristölupa tarvitaan esimerkiksi aina toimintaan, joka sijaitsee tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Pohjaveden suojeluun liittyviä määräyksiä voidaan antaa tapauskohtaisesti ympäristöluvassa.

Asfalttiaseman toimintaan voidaan edellyttää ympäristölupaa YSL 28 §:n 2 momentissa mainituissa tapauksissa. Asfalttiaseman luvanvaraisuus voi perustua erityisesti 2 momentin 3 kohtaan. Tapauskohtaisesti arvioituna toiminnasta voi aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain (NaapL) 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta. Jos toiminnasta aiheutuisi kohtuutonta naapuruushaittaa, tulisi toiminnalle hakea ympäristölupa. Rekisteri-ilmoitusta tarkistettaessa naapuruushaitan arviointia edesauttavat muun muassa tiedot aseman toiminta-ajoista, tuotannosta, kapasiteetista ja aseman teknisistä rakenteista.

Asetuksen tavoite olisi ehkäistä ja vähentää asetuksen soveltamisalaan kuuluvien toimintojen päästöistä aiheutuvaa ympäristön pilaantumista. Asfalttiasemien aiheut-

tamia ympäristöhaittoja syntyy pääasiassa melusta, pölystä ja hajusta. Rekisteröinnin edellytysten täyttyessä ja asetuksen mukaisia säännöksiä noudattamalla ei arvioida aiheutuvan sellaista ympäristön pilaantumista tai kohtuutonta haittaa naapureille, että toiminta tarvitsisi YSL 28 §:n mukaisesti ympäristöluvan. Rekisteröitävän toiminnan valvonta perustuisi jälkivalvonnallisiin keinoihin, kuten esimerkiksi vuosiraportteihin, YSL 13 luvun valvontaa ja hallintopakkoa koskeviin säännöksiin sekä vireillepanoa koskevaan YSL 92 §:ään.

Asetusta sovellettaisiin toiminnan ympäristönsuojelun vähimmäisvaatimuksena myös silloin kun toiminta edellyttäisi ympäristönsuojelulain 28 §:n mukaisesti lupaa. Lupaviranomainen voisi antaa luvassa tapauskohtaisia määräyksiä niistä seikoista, joista asetuksessa ei mainita, esimerkiksi pohjaveden suojelusta. Asetusta ankarampia määräyksiä voitaisiin antaa YSL 51 §:ssä säädetyn mukaisesti.

3 Pääasiallinen sisältö

Ehdotetussa asetuksessa säädettäisiin asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista ja toiminnan valvonnan tehokkuuden ja toimivuuden kannalta tarvittavista toimita. Toiminnassa olisi asetuksen säännösten lisäksi noudatettava, mitä ympäristönsuojelulaissa, jätelaissa ja niiden nojalla annetuissa säädöksissä säädetään. Osa säädöksistä on luonteeltaan informatiivista.

Asfalttiaseman toiminta on teknisesti vakiintunutta, sen ympäristövaikutukset ovat tiedossa ja nykytekniikalla hyvin hallittavissa. Asfalttiaseman ympäristövaikutukset liittyvät pääasiallisesti meluun, pölyyn ja hajuun, joiden osalta säädettäisiin muun muassa melutason sallituista arvoista. Lisäksi asetukseen sisältyisivät vähimmäisvaatimukset maaperän ja pohjaveden suojelusta. Ympäristönsuojelulain 8 §:ssä säädetään pohjaveden pilaamiskiellosta. Asetuksessa täsmennettäisiin asfalttitoimialan osalta jätteiden käsittelyyn liittyviä säännöksiä. Valvonnan tehokkuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta olisi tarpeen säätää myös tarkkailusta, raportoinnista, kirjanpidosta ja toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimita.

Asetuksessa vakiinnutettaisiin nykyistä lupakäytäntöä yleiseksi normiksi ja näin parannettaisiin asfalttitoimialan ympäristönsuojelun tasoa yleisesti, myös pienimpien toimintojen osalta. Sääntelyssä korostettaisiin mahdollisuuksia toimia ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) mukaisesti sekä korostettaisiin parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) merkitystä toiminnassa ja sen ympäristönsuojelussa. Erityisesti BAT-tekniikan käyttöä ja kehittämistä halutaan edistää säätämällä toiminnanharjoittajalle tietyissä tapauksissa mahdollisuus joustovaraan esimerkiksi tarkkailusta.

Asetuksessa säädettäisiin lopuksi asfalttitoimialaa koskevista siirtymäsäännöksistä.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Valtioneuvosto hyväksyi 12.3.2009 periaatepäätöksen toimintaohjelmaksi yritysten hallinnollisen taakan vähentämiseksi vuosille 2009–2012.

Hallinnollisen taakan keventäminen hyödyttää ensisijaisesti pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joita suurin osa asfalttitoimialastakin edustaa. Hallinnollisen taakan vähentämistavoite kohdistuu kansalliseen lainsäädäntöön ja viranomaismenettelyihin sekä niihin ylikansallisen lainsäädännön velvoitteisiin, joiden täytäntöönpanossa on kansallista liikkumavaraa.

Siirtyminen rekisteröintimenettelyyn ja toimialakohtaisen normin säätäminen asfalttiasemille rekisteröinnin mahdollistamiseksi ovat osa ympäristöministeriön keinovalikoimaa yritysten hallinnollisen taakan keventämiseksi. Siirtyminen lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn vähentää viranomaissääntelystä toiminnalle aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Tätä tukevat myös ympäristöhallinnon toiminnanharjoittajan tueksi laatimat rekisteröintilomakkeet ja niiden täyttöohjeet.

Asfalttitoimialalle on tyypillistä tarve reagoida asfaltin kysyntään aika-ajoin nopeasti. Lisäksi siirrettävien asemien toiminta on kausiluonteista. Ympäristölupa on menettelyllisesti raskas ja hidas tämänkaltaisen toiminnan ympäristönsuojelun ohjauskeino. Toimiala, jonka ympäristövaikutuksia voidaan tehokkaasti estää toimialakohtaisella normilla, soveltuu erityisen hyvin sekä normiohjaukseen että lupamenettelyä kevyempään rekisteröintimenettelyyn. Merkittävä osa asfalttitoiminnoista tulee siirtymään rekisteröintimenettelyyn ja vain niiden toimintojen osalta, joiden kohdalla on kyse ympäristönsuojelulain 30 §:n mukaisista tilanteista on edelleen tarvetta nykyisenkaltaiseen lupamenettelyyn.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Asetus vähentäisi kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten käsittelemiä lupahakemuksia toiminnan siirtyessä pääasiassa rekisteröintimenettelyyn. Toisaalta ilmoitusten käsittely ei kuitenkaan pääsääntöisesti vaatisi muuta kuin rekisteröintitoimenpiteen, joten kokonaisuutena työmäärä viranomaisessa ei lisääntyisi. Lisäksi rekisteröintimenettelyssä ei tarvittaisi kuuluttamista eikä tiedottamista, eikä siihen liittyisi valitusmenettelyä. Ehdotus ei tältä osin aiheuttaisi hallinnollisia uudelleenjärjestelyjä eikä välitöntä lisätyövoiman tarvetta. Maksullisen lupakäsittelyn tilalle tulisi rekisteröintimenettely.

4.3 Ympäristövaikutukset

Asfalttiaseman ympäristölupa-asiat kuuluvat pääosin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Ympäristöhallinnon toimivuutta koskeneissa selvityksissä on tullut selkeästi esiin se, että erityisesti pienten kuntien voimavarat ja ajoittain tietotaito ympäristöluvan valmistelussa ovat olleet puutteellisia. Lisäksi ympäristönsuojelun vaatimustaso ei ole ollut valtakunnallisesti yhdenmukainen. Asetuksella muutettaisiin nykyisessä ympäristölupakäytännössä hyviksi lupamääräyksiksi koettuja

määräyksiä yleiseksi normiksi ja näin yhdenmukaistettaisiin ja parannettaisiin asfalttiasemien ympäristönsuojelun tasoa.

Samoin parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja ympäristön kannalta parhaan käytännön (BEP) käyttö ja käytölle säädettävät kannustimet edistäisivät ja parantaisivat ympäristönsuojelun tasoa nykyisestä. Myös eräät asetuksessa säännellyt tekniset edellytykset vaikuttaisivat myönteisesti nykyiseen ympäristönsuojelun tasoon.

5 Asian valmistelu

Ympäristöministeriö asetti 5. helmikuuta 2001 työryhmän selvittämään kallion louhinnan, kivenmurskauksen ja asfalttiasematoiminnan ympäristönsuojeluvaatimusten yhdenmukaistamista (ns. MURAUS-työryhmä). Työryhmä laati ehdotuksen perusteluineen valtioneuvoston asetukseksi, joka koski näitä toimintoja. Mietintö lähetettiin laajalle lausuntokierrokselle. Lausuntokierroksen palautteen perustella pääteltiin, että ehdotus ei ollut siinä määrin valmis, että siitä olisi voitu valmistella valtioneuvoston asetus. Muun muassa YSL 12 §:n valtuutussäännös kyseisenkaltaisen toimialakohtaisen normin antamiseen ei ollut perustuslain uuden 80 §:n tulkinnan mukaisesti riittävä.

Asetusehdotus otettiin uudelleen valmisteltavaksi 2006. Valmistelun taustalla oli ympäristöministeriössä alkanut valtionhallinnon tehostamishanke, jonka tehtävänä oli valmistella ympäristölupajärjestelmän ja -hallinnon uudistamista.

Asetuksen valmistelua jatkettiin virkatyönä siten, että kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen sekä asfalttiasemien ympäristönsuojeluvaatimuksista tehtäisiin nyt erilliset toimialakohtaiset asetukset. Koska kivenlouhimoiden, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskauksen ympäristöluvista valitetaan usein, ei olisi ollut mahdollista säätää näin valitusherkästä alasta toimialakohtaista normia, jonka ympäristönsuojelullisena ohjauksena olisi ainoastaan rekisteröintimenettely ja jälkivalvonnalliset keinot. Asfalttitoimialaan kyseisen tyyppinen sääntely kuitenkin sopisi.

Asetuksen valmisteluun ovat virkatyön lisäksi osallistuneet toiminnanharjoittajien, Infra ry – Rakennusteollisuus RT ry:n, ympäristöviranomaisten sekä Suomen kunta-liiton ja Suomen ympäristökeskuksen edustajat. Asfalttiasetusluonnos lähetettiin vuonna 2008 laajalle lausuntokierrokselle ja asetuksen valmistelua jatkettiin saadun lausuntopalautteen perusteella. Asetusehdotus on tarkastettu oikeusministeriön lain-tarkastusyksikössä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Toimialakohtainen normisääntely edellytti ympäristönsuojelulain muutosta (253/2010), jossa YSL 12 §:n valtuutussäännöstä täsmennettiin perustuslain 80 §:n vaatimusten mukaisesti sekä mahdollistettiin rekisteröintimenettelyn käyttöönotto. Asetuksen on tarkoitus tulla voimaan yhtä aikaa ympäristönsuojelulain muutoksen sekä asetuksen polttoaineteholtaan alle 50 megawatin energiantuotantoyksiköiden ympäristönsuojeluvaatimuksista (PINO) ja asetuksen nestemäisten polttonesteiden

jakeluasemien ympäristönsuojelusta (JANO) kanssa 1.6.2010. Kaikki kolme toimialakohtaista normia ovat sääntelytavaltaan ja rakenteeltaan samankaltaisia.

7 Yksityiskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovellettaisiin asfalttiasemiin, joiden on haettava toiminnalleen ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen lupa sekä asfalttiasemiin, joiden tulee rekisteröityä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti.

Jos asfalttiasema voidaan rekisteröidä ympäristönsuojelun tietojärjestelmään, ei rekisteröintiviranomainen voi rekisteröinnin yhteydessä antaa toiminnalle sitä koskevia määräyksiä. Asetuksen noudattamista valvotaan tuolloin jälkivalvonnassa.

Jos toiminnalle olisi haettava ympäristölupa, on ympäristölupaviranomaisella ympäristönsuojelulain 51 §:n mukainen mahdollisuus asettaa luvassa asetusta ankarampia lupamääräyksiä. Niistä seikoista, joista asetuksessa ei säädetä, lupaviranomainen voi antaa lupamääräyksiä tapauskohtaisen lupaharkinnan mukaisesti. Lisäksi asetusta sovelletaan voimassaolevaan ympäristölupaan YSL 56 §:n mukaisesti.

2 § Määritelmät

Asfalttiasemaksi katsottaisiin toiminta, jossa valmistetaan asfalttipäällysteen raaka-ainetta (asfalttimassaa) sekoittamalla kuivattuun ja kuumennettuun kiviainekseen bitumia sideaineeksi. Asfalttiasemalla ei tarkoitettaisi asfaltin levittämistä tai tiepinnoitteen uusimista siten, että pinnoitetta kuumennetaan välittömästi asfalttipinnoitteen uusimisen yhteydessä (liikkuva asfalttiasema).

Asfalttiaseman toiminta muodostuu kiviaineksen, sideaineen, lisäaineiden ja polttonesteiden varastoinnista, asfalttiasemalaitoksesta sekä valmiin asfalttimassan varastoinnista. Asfalttiaseman toiminnan voidaan katsoa alkavan kiviainesvaraston käyttönotosta.

Asetuksen säännöksiä sovellettaisiin sekä kiinteisiin että tietyille alueelle siirrettäviin asfalttiasemiin. Siirrettävällä asfalttiasemalla tarkoitettaisiin asfalttiasemaa, jonka laitteet ja laitteistot voidaan siirtää tietyltä alueelta toiselle ja koota uudelleen määräajaksi toimivaksi asemaksi. Tällaisen asfalttiaseman toiminta olisi käytännössä suhteellisen lyhytaikaista ja luonteeltaan tilapäistä.

3 § Rekisteröinti-ilmoituksen sisältö

Pykälässä määriteltäisiin ne tiedot, jotka toiminnanharjoittajan olisi esitettävä rekisteröintiviranomaiselle, jotta rekisteröinti voidaan tehdä. Rekisteröintiviranomaisen tulisi voida jo rekisteröinti-ilmoituksen perusteella arvioida onko rekisteröinti ylipääntään mahdollinen. Tietojen tulee olla siten täydelliset, että esimerkiksi naapurushaitan merkittävyys voidaan pätevästi arvioida. Erityisiä selvityselvöitteitä ei voitaisi asettaa. Asetuksen luettelo rekisteröinnin yhteydessä ilmoitettavista tiedoista olisi tyhjentävä.

Toiminnanharjoittajan olisi järjestettävä asfalttiaseman toiminnan käyttötarkkailu, päästötarkkailu ja ympäristövaikutusten tarkkailu. Tiedot tarkkailun järjestämisestä tulisi ilmoittaa jo rekisteröinnin yhteydessä. Myös asetuksen 12 §:n 6 ja 7 momenttien mukaiset tiedot tarkkailun tarpeettomuuden osoittamisesta tulisi esittää rekisteröinnin yhteydessä. Mittausten ja tutkimusten laadunvarmistuksesta noudatettaisiin, mitä ympäristönsuojelulain 108 §:ssä säädetään.

Pykälän ensimmäisen momentin toimintaa kuvaavien tietojen lisäksi ilmoitukseen olisi liitettävä toiminta-aluetta kuvaava kartta, josta kävisi ilmi toiminnan vaikutusalueella sijaitsevat kohteet. Lisäksi toiminnasta tulee esittää asemapiirros, johon on merkitty eri toiminnot ja niiden keskeinen sijainti. Karttavaatimukset tukisivat rekisteriviranomaisen toimintaa.

Tiedot riskienhallinnasta ja tiedot tarkkailun järjestämisestä olisi lisäksi toimitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ennen toiminnan aloittamista. Säännös olisi tarpeen, jotta valvontaviranomaisella olisi käytettävissään valvonnan kannalta oleelliset tiedot heti toiminnan alkaessa.

4 § Toiminnan sijoittuminen

Asfalttiaseman sijoituspaikkaa valittaessa on aina otettava huomioon toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset sekä naapurustoon kohdistuvat haittavaikutukset ja pyrittävä niiden minimoimiseen sekä noudatettava, mitä ympäristönsuojelulaissa toiminnan sijoittumisesta säädetään. Pykälän ensimmäinen momentti olisikin luonteeltaan informatiivinen.

Pykälän toisessa momentissa säädettäisiin toiminnan yleisestä suojaetäisyydestä suhteessa asumiseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen tai muuhun häiriöille alttiiseen kohteeseen kuten hoito- tai oppilaitokseen. Häiriintyvillä kohteilla tarkoitettaisiin samoja alueita kuin valtioneuvoston päätöksessä melutason ohjearvoista (993/1992). Säännös olisi tarpeen naapuruushaittojen ehkäisemiseksi. Pykälän mukaan melua, pölyä tai hajua aiheuttavaa toimintaa ei saisi sijoittaa sellaiselle alueelle, jossa olisi 150 metrin etäisyydellä asumiseen tai loma-asumiseen tarkoitettu rakennus tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettu piha-alueeseen. Etäisyys arvioitaisiin häiriölähteestä rakennukseen tai sen välittömään ulko-oleskelualueeseen. Suojaetäisyys olisi ehdoton.

Alle 150 metrin etäisyydellä asumiseen ja loma-asumiseen käytettävään rakennukseen tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan oleskeluun tarkoitettuun piha-alueeseen voitaisiin kuitenkin sijoittaa vähäisempiä toimintoja, kuten säilyttää kalustoa, varastoida ja jakaa polttonesteitä, varastoida öljyjä ja muita kemikaaleja sekä toiminnasta syntyviä jätteitä.

5 § Ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittaminen

Ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta säädettäisiin ilmanlaadun turvaamiseksi ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Asfalttiaseman toiminnasta ei katsota aiheutuvan merkittäviä pöly-, typenoksidi- tai rikkidioksidipäästöjä. Ensimmäisessä toiminnassa olisi pyrittävä estämään pölyn syntyminen.

Asfalttiasemalla syntyy pölyä useissa kiviaineksen käsittelyvaiheissa. Pääasiallisesti pölyä syntyy kiviaineksen kuivausvaiheessa. Täyteaineiden, kuten kalkkifillerin ja lentotuhkan käsittely ja varastointi katsottaisiin kuuluvaksi mainittuihin kiviaineksen käsittelyvaiheisiin. Prosessin hiukkaspäästöjä rajoitettaisiin puhdistinlaitteilla ja raaka-aineiden käsittelystä laitosalueella aiheutuvaa pölyämistä rajoitettaisiin muun muassa katteilla, jolloin asfalttiaseman toiminnalla ei olisi merkittävää vaikutusta ilman laatuun laitosalueen ulkopuolella.

Toiminnan rikkidioksidipäästöt voitaisiin arvioida polttoaineen kulutuksen avulla. Valtioneuvosto on antanut asetuksen raskaan polttoöljyn, kevyen polttoöljyn ja meriliikenteessä käytettävän kaasuöljyn rikkipitoisuudesta (689/2006). Asetuksen mukaan Suomessa käytettävän raskaan polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 1,0 painoprosenttia ja kevyen polttoöljyn enintään 0.10 painoprosenttia.

Pykälän ensimmäisessä momentissa korostettaisiin toimialueen järjestämistä parhaan käytännön periaatteen (ympäristönsuojelulaki 4 § kohta 3, jäljempänä BEP) ja parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimusten mukaisesti (ympäristönsuojelulaki 4 § kohta 4, jäljempänä BAT). Kohdassa lueteltaisiin joitakin, alalla tällä hetkellä BAT-tekniikkaa edustavia menetelmiä. Luettelo ei olisi tyhjentävä. BAT-tekniikkaa arvioidessa tulisi lisäksi aina ottaa huomioon mitä ympäristönsuojeluasetuksen 37 §:ssä säädetään BAT-tekniikan sisältöä arvioidessa huomioon otettavista seikoista.

BEP:n mukaisia pölyntorjuntamenetelmiä voisivat olla esimerkiksi päästöjä aiheuttavien toimintojen sijoittaminen maasto-olosuhteet huomioon ottaen siten, että häiriöille alttiit kohteet olisivat mahdollisimman kaukana päästön aiheuttajista ja niille johdettavista kulkuväylistä sekä varastojen kattaminen. Samoin olemassa oleva suojausto olisi otettava laitosta sijoitettaessa huomioon.

Lisäksi pölyn leviämistä voitaisiin rajoittaa katteiden ja suojien avulla. Asfalttiaseman elevaattorit, seulastot, välivarastot ja sekoittimet olisi aina koteloitava ja niissä syntyvä pöly tulisi johtaa yhdessä savukaasujen kanssa pölynerottimiin. Myös muut poistokaasut kuin savukaasut tulisi johtaa pölynerottimeen. Pölynpoiston tehokkuuden turvaamiseksi olisi huolehdittava laitoksen suodattimien asianmukaisesta toiminnasta. Pölynerottimien puhdistustehon olisi vastattava vähintään tällä hetkellä yleisesti käytössä olevia asfalttiasemien poistokaasuille tarkoitettujen pölynerottimien puhdistustehoa, jolloin puhdistustehon olisi oltava vähintään sellainen, ettei ulos johdettava kaasuvirran hiukkaspitoisuus ylitä raja-arvoa $50 \text{ mg/m}^3(\text{n})$ redusoituna 17 %:n happipitoisuuteen.

Kaasumaiset päästöt syntyvät pääasiassa massan sekoitusprosessissa sekä jossain määrin valmistusprosessin muissa vaiheissa. Näitä päästöjä voidaan vähentää parantamalla palamisprosessiin vaikuttavia tekniikoita, esimerkiksi säätämällä palamislämpötilaa ja valitsemalla BAT-edustavia laitteita. BAT:n noudattamiseksi olisi toiminnassa aina pyrittävä mahdollisimman alhaiseen energiankulutukseen.

Pölyävien aineiden varastoinnista ja säilyttämisestä olisi tarpeen säätää, koska esimerkiksi kalkkifilleri ja lentotuhka ovat erittäin helposti pölyäviä aineita. Niiden varastointi ja käsittely olisi hoidettava siten että näiden aineiden pääsy tuulen tai sadeveden mukana ympäristöön estetään mahdollisimman tehokkaasti. Turvallisuuden

vuoksi poltto- ja voiteluaineiden, bitumin sekä kemikaalien säiliöiden olisi oltava suljettavia ja ne olisi säilytettävä suljettuina.

Kuljetukset, lastaaminen ja lastin purkaminen sekä toiminta-alueiden suunnittelu ja hoitaminen olisi toteutettava siten, että haitallinen pölyäminen ympäristöön voitaisiin tehokkaasti estää. Tämä tarkoittaisi esimerkiksi sitä, että kuljetuskaluston riittävästä puhtaudesta olisi huolehdittava, jotta pölyävät aineet eivät siirtyisi kaluston mukana ympäristöön.

6 § Hajun leviämisen torjunta

Suomessa ei ole olemassa hajulle asetettavia raja-arvoja. Asfalttiaseman suurimpia hajun lähteitä on bitumi, jonka haju voidaan kokea hyvinkin epämiellyttävänä. Siksi olisi tarpeen säätää toimenpiteistä hajun leviämisen ehkäisemiseksi.

Pykälän ensimmäisessä momentissa korostettaisiin BEP:n käyttöä toimialueella. BEP voisi olla esimerkiksi hajua aiheuttavien toimintojen sijoittaminen alueella mahdollisimman haitattomalla tavalla mahdollisimman kauas hajuhaitoille altistuvista kohteista ja suljettujen rakennelmien käyttö.

Pykälässä korostettaisiin hajunpoiston osalta myös BAT-tekniikan käytön velvollisuutta. BAT-tekniikkaa voisi edustaa esimerkiksi katteiden käyttö ja hajulähteiden kotelointit.

Koska juuri asfalttimassan kuormauksen aikana esiintyy usein voimakkaasti häiritsevää bitumin hajua, tulisi hajun leviämisen estämiseksi kuumaa asfalttimassaa sisältävät kuormat peittää mahdollisimman nopeasti lastauksen jälkeen.

7 § Meluntorjunta

Asfalttiaseman toiminnasta ei yleensä aiheudu huomattavaa meluhaittaa. Toiminnasta aiheutuva melu syntyy pääasiassa toiminta-alueen sisäisestä ja ulkoisesta liikenteestä sekä asfaltin valmistukseen liittyvistä prosesseista.

Pykälän 1 momentissa korostettaisiin BEP käytön velvollisuutta. BEP:ä voisi olla esimerkiksi melua aiheuttavien laitteistojen sijoittaminen teknisten mahdollisuuksien mukaan toiminta-alueella maaston alimmalle kohdalle, joka vähentää äänen etenemistä meluhäiriölle alttiisiin kohteisiin. Raaka-aine- ja tuotevarastokasojen pitäminen mahdollisuuksien mukaan riittävän korkeina ja sijoittamalla ne siten, että ne estävät melun leviämistä häiriöille alttiiden kohteiden suuntaan edustaisi myös BEP:ä. Aseman sisäinen liikenne tulisi minimoida suunnittelemalla aseman infrastruktuuri, kuten varastokasat, siilot, syöttölaitteet yms. melun leviämisen torjunnan kannalta mahdollisimman vähän haittaa aiheuttaviksi. Samoin siirtokuljetusmatkat alueella olisi suunniteltava mahdollisimman lyhyiksi.

Pykälän ensimmäisessä momentissa korostettaisiin edelleen BAT-tekniikan käytön velvollisuutta. BAT-tekniikan hyödyntämisen lähtökohdana on tärkeimpien äänen säteilijöiden paikallistaminen. Tavoitteena on kohdistaa äänitekniisiä toimia hiljaisten rakenteiden aikaansaamiseksi tai melupäästön rajoittamiseen. BAT-tekniikkaa edustavaa melun vähentämistä voisi olla esimerkiksi melulähteen kattaminen, kotelointi-

nen, laitteiden ja koneiden merkittävimpien ääntä säteilevien värähtelevien pintojen vaimentaminen tai melutason pienentäminen äänenvaimentimia käyttämällä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin suurimmista sallittavista melutasoista, jotka toiminnasta saisi häiriölle altistuvassa kohteessa aiheutua. Pykälässä viitattaisiin melutason ohjearvoista annettuun valtioneuvoston päätökseen (993/1992), jäljempänä ohjearvopäätös. Melutason ohjearvo olisi asetuksessa raja-arvo. Asfalttiaseman toimintaan ei normaalioloissa liity iskumaisia tai kapeakaistaisia ääniä, joten ohjearvopäätöksen 4 §:ssä mainittua 5 dB:n lisäystä mitattuun tai arvioituun melutasoon ei yleensä tarvitsisi tehdä.

Myös melun ajallinen rajoittaminen olisi tarpeen melusta aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen estämiseksi sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyisyyden turvaamiseksi. Rekisteröintiviranomaisen tulisi arvioida rekisteröinti-ilmoituksessa ilmoitettujen toiminta-aikojen naapurussuhdevaikutukset. Asfalttiaseman toiminta-ajoista ei saisi aiheutua naapureille kohtuutonta haittaa, siten kuin siitä säädetään laissa eräistä naapurussuhteista (13.2.1920/26, jäljempänä naapurussuhdelaki) 17 §:ssä.

Siirrettävän asfalttiaseman toiminnan luonteen vuoksi saattaa olla tarpeen, että toimintaa voitaisiin harjoittaa myös yöaikaan. Tyypillisimmin asfalttiasema toimii kello 05.00 ja 22.00 välisenä aikana. Joskus toimintaa on kuitenkin harjoitettava myös kello 22.00–05.00 välisenä aikana. Tämä saattaa olla tarpeen esimerkiksi taajamissa ja kaupunkialueilla muusta lainsäädännöstä aiheutuvien velvoitteiden, kuten liikenneturvallisuuden vuoksi. Tästä syystä pykälän 3 momentissa säädettäisiin erityinen aikarajoitus rekisteröitävälle siirrettävälle toiminnalle, joka sijaitsee alle 500 metrin läheisyydessä meluhaitalle altistuvasta kohteesta. Etäisyys laskettaisiin melulähteestä melulle altistuvaan kohteeseen. Etäisyyttä määritettäessä olisi otettava huomioon mitä 4 §:ssä on säädetty sijoittumisesta. Pykälässä säädettäisiin, että toiminta olisi sallittua kello 22.00–05.00 korkeintaan 40 vuorokautena kalenterivuodessa. Aikajaksoja ei saisi ketjuttaa siten, että haitta olisi tosiasiallisesti yhtäjaksoisesti yli 40 vuorokautta. Luonnollisesti myös kello 22.00–05.00 olisi noudatettava mitä ohjearvopäätöksen 2 §:ssä säädetään yöaikaan (22.00–07.00) sallituista melutasoista. Ohjearvot olisivat tässä raja-arvoja. Lupapäätöksessä toiminta-ajoista voitaisiin määrätä tapauskohtaisesti.

8 § Maaperän ja pohjaveden suojelu

Pohjaveden- ja maaperänsuojelua koskevat aina ympäristönsuojelulain ehdottomat pilaamiskiellot. Pohjavesialueelle sijoitettava toiminta edellyttää aina ympäristönsuojelulain 30 §:n mukaisesti ympäristöluvan.

Pykälässä säädettäisiin yleisestä velvollisuudesta ehkäistä ennakolta maaperää tai pohjavettä pilaavien aineiden päästö. Käytännössä kaikkeen toimintaan liittyy mahdollisuus vuotojen syntymiseen vahinkojen sattuessa. Tässä ei kuitenkaan tarkoitettaisi tällaisen yleispiirteisen riskin hallintaa, josta säädettäisiin asetuksen 11 §:ssä. Ottaen huomioon ympäristönsuojelulain 4 §:n ennaltaehkäisy- ja varovaisuusperiaatteet, voitaisiin esimerkiksi katsoa, että huonokuntoisen tai rikkoutuneen koneen käyttäminen olisi ehdotetun säännöksen vastaista, vaikka varsinaista vaaraa ei olisi tapah-

tunutkaan. Lisäksi tällaisen koneen tai laitteen käyttäminen ei olisi BAT-periaatteen mukaista.

Maaperän ja pohjaveden suojelun kannalta asfalttiasemalla ovat keskeisessä asemassa erilaisten polttoaineiden, kemikaalien ja bitumin huolellinen käsittely ja varastointi. Tästä syystä maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi 2 momentissa säädettäisiin polttoaine- ja bitumisäiliöiden yleisistä suojausvaatimuksista. Varastoinnissa ja käsittelyssä olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota tiiviisiin, mekaanista ja kemiallista rasiutusta kestäviin suojarakenteisiin. Polttoaineet olisi varastoitava kaksoisvaippasäiliössä tai kiinteästi valuma-altaallisessa säiliössä. Muiden kuin kaksoisvaippaisten säiliöiden käyttöä ei voitaisi enää pitää nykyaikaisen BAT-tekniikan mukaisena.

Koneiden poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien käsittely ja jakelu aiheuttaa aina tietyn vuotoriskin. Tästä syystä olisi tarpeen säätää käsittely- ja jakelualueiden suojaamistoimista. Esimerkiksi alueiden, joilla aineita käsitellään tai varastoidaan, tulisi olla nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja. Asfalttiasemalla nesteitä läpäisemättömänä voitaisiin pitää pohjaa, joka on joko päällystetty asfaltilla tai muovikalvolla, joka on suojattu rikkoontumiselta kiviaineskerroksella.

9 § Jäte- ja hulevedet

Pykälässä säädettäisiin jäte- ja hulevesien (sade- ja sulamisvedet) käsittelystä siten, että niistä ei aiheutuisi ympäristön pilaantumisen vaaraa pohjavesien, pintavesien tai talouskaivojen pilaantumisenä. Tästä syystä säädettäisiin jäte- ja hulevesien ympäristöön pääsyn ehkäisemisestä. Koska erityyppisiltä asfalttiasemilta syntyy toisistaan hyvinkin paljon poikkeavia määriä jäte- ja hulevesiä, tulisi asemalta vaadittujen toimenpiteiden olla suhteessa asemalla syntyvien jäte- ja hulevesien määrään ja laatuun. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä asemalla kertyvien jätevesien määrästä. Käsittelemättömiä jätevesiä ei saisi johtaa maastoon.

Jos asema sijaitsisi viemäriverkoston ulkopuolisella alueella, noudatettaisiin, mitä talousvesien käsittelystä viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (542/2003) säädetään, jäljempänä talousjätevesiasetus. Aseman toiminnalta vaadittavien toimenpiteiden tulisi olla suhteessa asfalttiasemalla syntyvien jäte- ja hulevesien määrään ja laatuun. Toiminnanharjoittajan olisi rekisteröinti-ilmoituksessa esitettävä selvitys kiinteistön jätevesijärjestelmästä. Jotta jätevesijärjestelmää koskeva tieto olisi helposti saatavilla, tulisi selvitys jätevesijärjestelmästä säilyttää kiinteistöllä ja se olisi tarvittaessa pystyttävä esittämään valvontaviranomaiselle.

Öljyiset jätevedet olisi johdettava öljynerotuslaitteiston kautta joko jätevesiviemäriin, umpisäiliöön tai sen puuttuessa vesistöön, ojaan tai maastoon. Öljynerotinlaitteistot valmistetaan eurooppalaisen standardin mukaan ja niiden öljynerotuskyky määräytyy standardissa olevista raja-arvoista. Jos öljyiset jätevedet johdettaisiin vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön, ne olisi käsiteltävä standardin mukaisessa II luokan öljynerotimessa, jolla saavutetaan erottimesta poistuvan veden hiilivetyttöisyys 100 mg/l. Jos mainitut vedet johdettaisiin ojaan tai vesistöön tai imeytettäisiin maaperään, olisi öljynerottimena käytettävä edellä mainitun standardin mukaista

I luokan erotinta, jolla saavutetaan erottimesta poistuvan veden hiilivetytypitoisuus 5 mg/l.

10 § Jätteiden käsittely

Asfalttiaseman jätehuolto olisi järjestettävä jätelain (1072/1993) ja sen nojalla annettujen säädösten mukaisesti, siten että toiminnasta ei aiheutuisi ympäristön roskaantumista, maaperän pilaantumista tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätelain mukaan kaikessa toiminnassa on huolehdittava siitä, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Toiminnassa syntyvien jätteiden ja ongelmajätteiden hallitsematon käsittely voi aiheuttaa jätelain vastaista ympäristön pilaantumista tai roskaantumista. Koska asfalttiaseman jätehuolto olisi järjestettävä jätelain mukaisesti, olisi pykälä lähinnä informatiivinen ja jätelain soveltamista juuri asfalttiasemilla selventävä.

Tarpeen olisi lisäksi korostaa sitä, että alueelle ei saisi muodostua jätteiden pitkäaikaisia varastoja. Yli kolme vuotta kestävä varastointi ennen jätteen hyödyntämistä tai esikäsittelyä tai alle yhden vuoden kestävä varastointi ennen jätteen käsittelyä luokitellaan valtioneuvoston päätöksen kaatopaikoista (861/1997) 2 §:n mukaan kaatopaikaksi. Pykälän 2 momentti olisi lähinnä informatiivinen.

11 § Poikkeukselliset tilanteet

Kaikkeen toimintaan liittyy poikkeuksellisten tilanteiden riski. Poikkeuksellisilla tilanteilla tarkoitettaisiin tässä onnettomuustilanteita, tuotantohäiriöitä tai muita sellaisia ennalta arvaamattomia kertaluonteisia tilanteita, joissa syntyy laadultaan tai määrältään epätavallisia päästöjä tai jätteitä. Koska onnettomuuksien, esimerkiksi tulipalon sattuessa voi syntyä vaara, että epätavallisia päästöjä pääsee maaperään tai viemäriin, olisi tärkeää, että toiminnanharjoittaja ryhtyisi viipymättä poikkeuksellisen tilanteen edellyttämiin korjaus- tai torjuntatoimiin, jotta pilaantumista ei tapahtuisi ja poikkeuksellisesta tilanteesta johtuvia haitallisia ympäristövaikutuksia voitaisiin ehkäistä. Tällaisessa tilanteessa olisi erityisen tärkeää olla yhteydessä valvontaviranomaiseen, joka antaisi ohjeet ympäristöhaittojen minimoimiseksi. Öljy- ja kemikalivahingoissa ilmoitus tulee lisäksi tehdä myös alueelliselle pelastusviranomaiselle.

Asfalttiaseman rakenteet ja laitteet saattavat esimerkiksi kulumisen seurauksena vioittua siten, että polttonesteiden vuotoriskin mahdollisuus verrattuna normaalitilanteeseen kasvaa. Asemalla olisikin varauduttava näihin tilanteisiin varustamalla asema riittävällä alkusammutus- ja vuotojontorjuntakalustolla. Rakenteiden ja laitteiden huolto- ja kunnossapitotoimenpiteiden sekä mahdollisten vikojen välittömän korjaamisen avulla voidaan ennaltaehkäistä onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia vahinkoja. Laitoksen toiminnasta vastaavalla käyttöhenkilökunnalla tulisi olla käytettävissään riittävät huolto-ohjeet sekä toimintaohjeet erilaisten poikkeuksellisten tilanteiden varalta. Jätevesijärjestelmästä olisi asfalttiasemalla oltava ajan tasalla olevat käyttö- ja huolto ohjeet. Vahinko- tai onnettomuustilanteessa nestemäisen ongelmajätteen leviämistä ympäristöön voidaan estää tehokkaasti imeyttämällä sitä siihen tarkoitukseen suunniteltuun materiaaliin. Nestemäisten ongelmajätteiden käsittely- ja varastointipaikassa tulisikin olla saatavilla riittävästi kyseiselle ongelmajätteelle tarkoitettua imeytysmateriaalia.

Toiminnassa käytettävien aineiden ja niiden varastoinnin johdosta tulisi kohteessa varautua erityisesti kemikaalionnettomuuksiin. Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta ilmoittaa pelastusviranomaiselle vaarallisen kemikaalin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista säädetään laissa vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta (390/2005). Tässä asetuksessa olisi kuitenkin lisäksi tarpeen säätää poltto- ja voiteluaineiden säilytyksestä sekä alueen suunnittelusta siten, että hälytys- ja pelastusajoneuvojen kulku on alueella mahdollista ja turvallista.

Haittojen minimoimiseksi (ympäristönsuojelulaki 4 §) tulisi pölynerottimien rikkoutuessa tai muun päästöjä olennaisesti lisäävän häiriön sattuessa toiminta keskeyttää välittömästi. Myös valvontaviranomainen voisi määrätä toiminnan väliaikaisesti keskeytettäväksi (ympäristönsuojelulaki 64 §). Varovaisuusperiaatteen mukaisesti (ympäristönsuojelulaki 4§) poikkeuksellisiin tilanteisiin tulisi myös varautua ennakolta. Tästä syystä säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan olisi huolehdittava aseman rakenteiden ja laitteistojen, kuten polttoainesäiliöiden ja -putkistojen sekä öljynerottimien, huollosta ja kunnossapidosta säännöllisesti siten, että niissä ei käytön aikana pääse tapahtumaan muutoksia, jotka lisäisivät toiminnasta aiheutuvien ympäristö- tai terveysvahinkojen riskiä. Mahdollisen ympäristö- tai terveysriskin aiheuttavat viat olisi korjattava välittömästi.

Koska poikkeuksellisten tilanteiden yhteydessä on erityisen tärkeää, että ympäristöviranomaiset saavat tiedon tapahtuneesta nopeasti ja siten mahdollisuuden ryhtyä arvionsa mukaisiin toimiin mahdollisten haittojen estämiseksi ja minimoimiseksi, olisi tarpeen säätää pykälän 6 momentti, joka olisi luonteeltaan informatiivinen. Momentissa muistutettaisiin ympäristönsuojelulain 62 §:stä, jonka mukaan, kun toiminnasta aiheutuu päästöjä tai syntyy jätettä onnettomuuden, tuotantohäiriön tai muun siihen rinnastettavan tilanteen tai kertaluonteisen toimen johdosta siten, että niistä voi aiheutua välitöntä ja ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa tai jätteen määrän tai ominaisuuksien vuoksi erityisiä toimia jätehuollossa, on toiminnasta vastaavan tai jätteen haltijan ilmoitettava tapahtuneesta viipymättä valvontaviranomaiselle.

Poikkeuksellisista tilanteisiin liittyvistä tarkastuksista säädetään ympäristönsuojeluasetuksen 29 §:ssä. Valvontaviranomaisen tulee, saatuaan poikkeuksellisesta tilanteesta ilmoituksen, tehdä laitoksella tarkastus ja antaa tarvittaessa erillisiä määräyksiä ja ohjeita tilanteen varalle. Ilmoituksen johdosta annettavista määräyksistä säädetään ympäristönsuojelulain 64 §:ssä. Valvontaviranomainen ja toiminnanharjoittaja voivat myös sopia mahdollisesta näytteenotosta sekä tiedottamisesta.

12 § Mittaukset ja tarkkailu

Tarkkailu on keskeinen osa laitoksen valvontaa. Tarkkailun merkitys korostuisi erityisesti sellaisilla, tämän asetuksen mukaisilla laitoksilla, joiden ei tarvitsisi hakea toiminnalleen ympäristölupaa. Tarkkailun järjestämiseen ja sen laajuuteen vaikuttavat olennaisesti laitoksen ympäristövaikutukset. Tarkkailun tulisi olla suunnitelmallista. Siksi asetuksen 3 §:n 10 alakohdassa säädettäisiin, että tiedot tarkkailun järjestämisestä tulisi esittää jo rekisteröinnin yhteydessä, jotta rekisteröintiviranomainen voisi arvioida suunniteltujen toimenpiteiden riittävyyden.

Ympäristönsuojelulain 65 §:n mukaisesti rekisteröitävälle toiminnalle ei voida asettaa erillisiä määräyksiä. Rekisteröitävän toiminnan valvonta perustuu jälkivalvon-

taan, joten myös toiminnan tarkkailusta olisi tarpeen säätää erikseen. Asetuksen 12 §:ssä säädettäisiin, että toiminnanharjoittajan olisi järjestettävä toiminnan käyttötarkkailu, päästötarkkailu ja vaikutusten tarkkailu. Lisäksi pykälässä säädettäisiin niistä erityisesti rekisteröitävän asfalttiaseman tarkkailuun liittyvistä toimenpiteistä, joita toiminnanharjoittajalta edellytettäisiin. Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa päästöistä ja niiden vaikutuksista ympäristöön. Tätä selvilläolovelvollisuutta toiminnanharjoittaja toteutettaisi järjestämällä toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailun ehdotettavan säännöksen tarkoittamalla tavalla.

Pölynerottimien toiminnalla on olennainen merkitys asfalttiaseman ympäristövaikutuksiin. Siksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin erikseen pölynerottimien kunnan tarkkailusta. Pölynerottimien tarkkailun merkitystä korostaa myös 11 §:n säännös siitä, että pölynerottimien rikkoutuessa toiminta on välittömästi keskeytettävä, jotta korjaavat toimenpiteet saadaan suoritettua. Säännöksillä pölynpoistojärjestelmien kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä toimintojen keskeyttämisestä mahdollisen häiriön sattuessa, on tavoitteena vähentää ilmaan joutuvien päästöjen määrää ja ehkäistä syntyviä ympäristöhaittoja.

Lisäksi pykälän kolmannessa momentissa säädettäisiin kiinteän asfalttiaseman poistokaasujen hiukkas- ja NO₂-päästöjen tarkkailusta. Tarkkailutiedot olisi ilmoitettava 13 §:n mukaisessa vuosiraportoinnissa. Siirrettävän asfalttiaseman toiminta-aika on yleensä niin lyhyt, että tarkkailua ei voitaisi järkevästi järjestää.

Öljynerottimet olisi pidettävä toimintakuntoisina ja niihin kertynyt öljy olisi tyhjentävä säännöllisesti, koska öljyinen jätevesi voi maaperään tai vesistöön joutua aiheuttaen pilaantumista. Tästä syystä olisi tarpeen säätää myös öljynerotinkaivojen tarkastuksista.

Melua ja melutasoja tulee yleensä tarkkailla annettujen ohjeiden mukaisesti (Ympäristömelun mittaaminen 1/1995; ympäristöministeriö 1995). Pykälän 5 momentti koskisi toiminta-ajallisista syistä vain kiinteitä asfalttiasemia.

Koska melua pystytään meluntorjuntatoimin BAT-tekniikan ja BEP:n käytöllä huomattavasti vähentämään, ei melua olisi kuitenkaan aina tarpeen tarkkailla. Tästä syystä pykälän 6 momentissa säädettäisiin poikkeuksesta tarkkailuveloitteeseen. Säännöksellä haluttaisiin edistää nykytekniikan mukaisen parhaan käyttökelpoisen tekniikan käyttöönottoa koko asfalttialalla. Jos melutason arvot eivät alle 500 metrin etäisyydellä melua aiheuttavasta toiminnasta ylittyisi ja toiminnanharjoittaja pystyisi luotettavien arviointimenetelmin tai mittauksin tämän osoittamaan, ei melua tarvitsisi erikseen mitata ja tarkkailla. Etäisyys arvioitaisiin melulähteestä häiriölle alttiiseen kohteeseen. Lisäksi olisi otettava huomioon mitä 4 §:ssä säädetään toiminnan sijoitumisesta. Arviointi pitäisi esittää rekisteröinti-ilmoitusta tehtäessä (3 § 1 momentti 10 kohta). Arviointimenetelmä voisi olla mittaustulos, mallintaminen tai kokemuspäinen arvio. Mittausten ja tutkimusten laadunvarmennuksesta säädetään erikseen ympäristönsuojelulain 108 §:ssä.

Käytännössä useat asfalttiasemat sijaitsevat hyvinkin kaukana asutuksesta tai muusta häiriöille altistuvista kohteista. Melun häiritsevyyden on todettu vähenevän voimakkaasti etäisyyden kasvaessa. Tästä syystä pykälän 7 momentissa säädettäisiin, että jos

toiminta sijaitsee yli 500 metriä häiriölle altistuvasta kohteesta ja maasto-olosuhteet estävät riittävästi äänen etenemisen melulle häiriytyviin kohteisiin ja kun voidaan perustellusti olettaa, että 7 §:ssä säädetty melutason arvot eivät ylitä, ei toiminnanharjoittajan tarvitsisi erikseen osoittaa melutason arvojen alittumista eikä tarkkailla melupäästöjä. Arviointi tehdään rekisteri-ilmoituksen yhteydessä.

13 § Raportointi ja kirjanpito

Asfalttiaseman asianmukainen valvonta ja laitoksen ympäristövaikutusten arviointi edellyttää kirjanpitoa ja raportointia. Laitoksen valvonnan kannalta on oleellista, että valvontaviranomaisella on käytössään valvonnan kannalta kaikki oleellinen tieto toiminnasta. Siksi pykälässä säädetäisiin vuosiraportista, jossa toiminnanharjoittaja vuosittain helmikuun viimeiseen päivään mennessä ilmoittaisi valvontaviranomaiselle kaikki tarkkailuun ja raportointiin liittyvät tiedot, jotta valvontaviranomainen voisi ajantasaisesti arvioida toiminnan lainmukaisuuden. Vuosi-ilmoitus kirjattaisiin ympäristönsuojelun tietojärjestelmään.

Toiminnan perusvalvonta kuuluisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Valvontaviranomainen voisi pyytää selvityksiä toiminnanharjoittajalta sen arvioimiseksi vastaisiko toiminta edelleen asetuksen vaatimuksia. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tutkisi myös mahdolliset YSL 92 §:n mukaiset vireillepanovaatimukset.

Pykälän mukaan toiminnanharjoittajan olisi jakeluaseman toiminnan seuraamiseksi pidettävä kirjaa, johon tulisi kirjata toiminnan ja sen vaikutusten kannalta merkitykselliset seikat. Yhteenveto kirjanpidosta olisi pyydettyä esitettävä viranomaisille ja yksityiskohtaisen kirjanpidon tulisi olla tarvittaessa viranomaisten tarkistettavissa.

14 § Toiminnan lopettaminen

Ympäristönsuojelulain 90 §:n 1 momentin (muut.) mukaan luvanvaraisen toiminnan tai toiminnan, jolle on säädetty poikkeus luvanvaraisuudesta 30 §:n 1 tai 2 momentin perusteella, päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, toiminnan vaikutusten selvittämiseksi ja tarkkailusta. Kyseisen säännöksen perusteella asetuksen 14 §:ään otettaisiin säännökset toiminnan lopettamisen jälkeisistä pilaantumisen ehkäisemisen kannalta tarpeellisista toimenpiteistä. Kun toiminta lopetetaan, toiminta-alue olisi saatettava sellaiseen kuntoon, että siitä ei toiminnan päätymisen jälkeen aiheutuisi ympäristön pilaantumisen vaaraa.

15 § Ilmoitus toiminnan muutoksista

Valvonnan toimivuuden kannalta on tärkeää, että valvontaviranomaisella on koko ajan käytettävissään valvonnan kannalta olennaiset tiedot. Pykälässä säädetäisiin toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuudesta silloin kun rekisteröidyn toiminnan toiminnassa tai olosuhteissa olisi tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka ovat valvonnan kannalta merkityksellisiä.

Tällaisia muutoksia voisivat olla esimerkiksi toiminnanharjoittajan vaihtuminen tai toiminnan väliaikainen keskeyttäminen. Keskeytyksenä, josta tulisi ilmoittaa, voitaisiin vakiintuneen käytännön mukaan pitää noin kolmen kuukauden pituista keskey-

tystä. Rekisteröinti on toimintakohtainen ja toiminnan lainmukaisuudesta vastaa toiminnanharjoittaja. Asemalle tulisi aina nimetä henkilö, joka vastaa ympäristölupamääräysten noudattamisesta sekä laitoksen hoidosta ja valvonnasta (3§ kohta 1). Kyseisen henkilön nimi ja yhteystiedot olisi toimitettava valvontaviranomaiselle. Jos yhteystiedot muuttuvat, olisi muutos saatettava viipymättä tiedoksi ympäristöviranomaiselle.

Luvanvaraisen toiminnan osalta tällaisista ilmoituksista on säädetty ympäristönsuojelulain 81 §:ssä.

16 § Voimaantulo

Pykälässä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta. Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2010.

Valtioneuvosto säati 16.4.2010 asfalttiasemia koskevan, ajallisesti rajoitetun poikkeuksen (valtioneuvoston asetus ympäristönsuojeluasetuksen voimaantulosäännöksen muuttamisesta 248/2010), jonka mukaisesti luvanvaraisuutta rajaavaa niin sanottua 50 päivän sääntöä ja tarvittaessa myös ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista ilmoitusta tilapäisestä melusta ja tärinästä on voitu soveltaa myös 1. tammikuuta 2010 – tämän asetuksen ja ympäristönsuojelulain muutoksen (253/2010) voimaantulon välisenä aikana toisin kuin valtioneuvoston asetuksessa ympäristönsuojeluasetuksen muuttamisesta (1792/2009) säädetään. Momentti olisi informatiivinen.

17 § Siirtymäsäännökset

Pykälässä säädettäisiin niistä menettelyistä, joita noudatettaisiin niiden toimintojen osalta, joilla asetuksen voimaantullessa jo on ympäristölupa, mutta jotka asiallisesti ympäristönsuojelulain muutoksen 253/2010 voimaantultua eivät enää edellyttäisi ympäristölupaa ja jotka olisi rekisteröitävä ympäristönsuojelun 65 §:n mukaisesti.

Pykälän ensimmäisen momentin 1 kohdan mukaan asetuksen voiman tullessa ympäristöluvalla toimivaan asfalttiasemaan sovellettaisiin tätä asetusta heti kun aseman toiminnassa tapahtuisi sellainen olennainen muutos, joka edellyttäisi ympäristönsuojelulain 28 §:n 3 momentin mukaan ympäristölupaa tai sen uudelleen harkintaa.

Ympäristönsuojelulain 55 §:n mukaan ympäristölupaan on liitettävä niin sanottu tarkistuslauseke eli ilmoitettava päivämäärä, jolloin toistaiseksi voimassaolevan ympäristöluvan lupamääräykset on saatettava tarkistettavaksi ja tarvittaessa ajanmukaistettaviksi. Pykälän ensimmäisen momentin 2 kohdan mukaan ennen ympäristöluvanvaraisten toimintaa sovellettaisiin tätä asetusta tuosta luvan tarkistuspäivämäärästä lukien.

Pykälän ensimmäisen momentin kolmannen kohdan mukaan asfalttiasemaan sovellettaisiin tätä asetusta siitä lukien kun ympäristölupaa tulisi muuttaa ympäristönsuojelulain 58 §:n 1 momentin mukaan.

Asetus vaikuttaisi välittömästi vain uuteen toimintaan ja olemassa olevat laitokset tulisivat asetuksen piiriin vasta edellä mainittujen tilanteiden kautta, kuitenkin viimeistään vuonna 1.1.2018.

Pykälän 2 ja 3 momentti säätäisivät käsittelymenettelystä silloin, kun asfalttiasemaa koskeva ympäristölupa-asia olisi lupaviranomaisessa vireillä tämän asetuksen voimaantullessa.

Epäselvyyksien välttämiseksi pykälässä olisi myös tarpeen säätää niiden ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaisten ilmoitusten (ilmoitus tilapäisestä melusta ja tärinästä) käsittelystä, jotka on tehty ennen tämän asetuksen voimaantuloa ja jotka ovat tämän asetuksen voimaantullessa edelleen vireillä.

Ympäristönsuojeluasetusta (169/2000) muutettiin 1.1.2010 voimaantulleella valtioneuvoston asetuksella ympäristönsuojeluasetuksen muuttamisesta (1792/2009), jäljempänä muutosasetus. Ennen muutosasetuksen voimaantuloa alle 50 päivää vuodessa toimineilta asfalttiasemilta edellytettiin käytännössä ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista ilmoitusta erityisen häiritsevistä melusta ja tärinästä.

Muutosasetuksella (1792/2009) ympäristönsuojeluasetuksen 1§:ään sisältyvää ympäristöluvanvaraisten toimintojen toimialakohtaista luetteloa muutettiin muun muassa poistamalla asfalttiasemilta 50 päivän luvanvaraisuutta määrittävä aikaraja. Muutosasetuksen, ympäristönsuojelulain muutoksen (HE 100/2009) ja asfalttiasetuksen voimaantuloaikataulujen eriaikaisuuden vuoksi syntyi ei-toivottu tilanne, jossa meluilmoitus ei enää ollutkaan mahdollinen. Tämä ei ollut tarkoituksenmukaista tilanteessa, jossa rekisteröintimenettely (YSL 65 §) ei vielä ollut käytettävissä. Tästä syystä ja kesän 2010 asfaltointitoiminnan sujuvuuden turvaamiseksi oli tarpeen lisätä muutosasetuksen voimaantulosäännökseen 6 momentti (248/2010), jolla asfalttiasemille palautettiin 50 päivän luvanvaraisuuden rajaa määrittävä sääntö ja samalla mahdollisuus käyttää meluilmoitusmenettelyä.

Muutos oli määräaikainen. Muutos kumoutuu ympäristönsuojelulain muutoksen 253/2010 ja tämän asfalttiasetuksen voimaantullessa 1.6.2010. Viranomaisessa saatava kuitenkin vielä 1.6.2010 olla vireillä säädöksen 248/2010 mahdollistamia meluilmoituksia. Niiden käsittelyssä noudatettaisiin meluilmoituksen käsittelyä koskevia ympäristönsuojelulain 60 ja 64 §:ien säännöksiä. Säännös koskisi vain lyhyttä siirtymäaikaa ja olisi tarpeen sen turvaamiseksi, että ennen tämän asetuksen voimaantuloa vireille tulleet ilmoitukset käsitellään siten, että toiminnan voisi aloittaa, kuten aiemminkin, viimeistään 30 päivää ilmoituksen jättämisestä. Meluilmoituksen tekeminen ei olisi enää 1.6.2010 lukien mahdollista. Riippumatta käsittelymenettelystä tämän asetuksen sisällöllisiä vaatimuksia noudatettaisiin 1.6.2010 lukien.